

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

„Dyplom mistrzowski i świadectwo czeladnicze - kwalfikacje ważne dla rynku pracy i gospodarki”

**Józef Jacek Hordejuk
Związek Rzemiosła Polskiego**

**„Polska Rama Kwalfikacji – zmiana dla edukacji i
rynku pracy”**

Krynica Zdrój 28.04.2014 r.

PRAWO izb rzemieślniczych do przeprowadzania egzaminów czeladniczych i mistrzowskich

Prawo przemysłowe z 1927 r. jako pierwsza regulacja prawna.

Obecnie ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz.U. Nr 112, poz.979 z 2002 r oraz Dz.U. Nr 137, poz.1304 z 2003 r. ze zmianami, w tym:

zmieniona ustawą z sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw – weszła w życie od 1.09.2012 r.

Podstawa prawna egzaminów mistrzowskich i czeladniczych

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych
(Dz.U. z dnia 10 października 2012 r, poz. 1117)

STRUKTURA PROCESU WALIDACJI:

- * wymagania od członków komisji egzaminacyjnych;
- * warunki dopuszczenia do egzaminu;
- * sposób przeprowadzania egzaminu;
- kryteria oceniania**
- * warunki i tryb wydawania świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich oraz Suplementu EUROPASS

Otwartość systemu

Różne ścieżki dojścia do egzaminu uwzględniające edukację: formalną, nie formalną i pozaformalną

- **Kandydat na czeladnika ma 7 możliwości** dojścia do egzaminu uwzględnia się tu prócz ukończenia nauki zawodu, także poziom wykształcenia, już posiadane kwalifikacje zawodowe, okres wykonywania zawodu oraz świadectwo ukończenia gimnazjum lub 8-letniej szkoły podstawowej;

* **Kandydat na mistrza ma 6 możliwości** dojścia do egzaminu mistrzowskiego uwzględniających również wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, okres wykonywania zawodu będącego podlegającym egzaminowi, doświadczenie zawodowe oraz świadectwo ukończenia co najmniej szkoły ponadgimnazjalnej.

Komisje egzaminacyjne – kto ocenia

Członkami komisji muszą być osoby z wysokimi kwalifikacjami zawodowymi. Przewodniczący musi posiadać wykształcenie wyższe + 6 – letni staż w zawodzie, a członkowie minimum zasadnicze + tytuł mistrza i 3-letni staż w zawodzie.

Wyjątkowo, w zawodach unikatowych wystarczy posiadanie średniego wykształcenia oraz tytułu mistrza i 3-letniego stażu w zawodzie.

Oczywiście zgodnie z ustawą o systemie oświaty członkami komisji mogą być i są osoby wpisane do ewidencji egzaminatorów (OKE).

Wszystkie te osoby muszą posiadać przygotowanie pedagogiczne oraz ukończone szkolenie dla kandydatów na członka komisji

Podstawy wymagań na egzaminach tj. zestaw efektów uczenia się właściwy dla danej kwalifikacji

- * w zawodach szkolnych zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach (*Rozporządzenie MEN z 2012 r.*).
- * w zawodach pozaszkolnych standardy ustala Związek Rzemiosła Polskiego (*na mocy ustawy na 2 poziomach czeladniczym i mistrzowskim dla zawodów rynku pracy oraz na poziomie mistrzowskim w zawodach szkolnych – ustawa o systemie oświaty*).
- * różnice z egzaminami OKE to przede wszystkim:
  - etap praktyczny **to wykonanie zadań w czasie do 24 godzin** - z nadzorem 2 członków komisji;
  - część pisemna max. 210 minut;
  - część ustna max. 30 minut z technologii, maszynoznawstwa i materiałoznawstwa (9 pytań)
- * **pytania otwarte – bezpośredni kontakt komisji ze zdającym nie należy szukać uproszczeń chodzi o rzetelne sprawdzenie efektów**

Zawody szkolne i pozaszkolne

* izby rzemieślnicze mają prawo egzaminować w blisko 120 zawodach, w tym 49 zawodach szkolnych;

* tylko w systemie egzaminów w rzemiośle można formalnie potwierdzić kwalifikacje zawodowe w wielu zawodach pozaszkolnych takich jak:

- sztukator;
- pozłotnik;
- zdun;
- brukarz;
- witrażownik;
- rymarz;

i wielu innych łącznie z zawodem groomera lub bacy

**Istotne znaczenie zawodów artystycznych i niszowych -
potrzeba zabezpieczenia transmisji unikatowych umiejętności**

Od 1945 r. do 31.XII.2013 r. izby wydały 2 313 842 świadectw czeladniczych oraz 488 956 dyplomów mistrzowskich

Tylko w 2013 r.

- 25 575 osób odebrało świadectwo czeladnicze;
- 3 225 osób odebrało dyplomy mistrzowskie;

POTENCJAŁ

- 1259 komisji egzaminacyjnych powołanych w izbach rzemieślniczych;
- 7829 osób powołanych na członków komisji egzaminacyjnych;

Legalizacji („apostile”) poddano prawie 2000 dokumentów. Zwłaszcza w zawodach pozaszkolnych, bez możliwości potwierdzenia kwalifikacji przed komisjami izb rzemieślniczych nasi fachowcy byłiby bez szans na rynkach pracy m.in. w Niemczech czy Austrii.

RANGA DYPLOMU MISTRZOWSKIEGO (Austria 6 poziom ERK)

Wydanie świadectwa czeladniczego albo dyplomu mistrzowskiego jest finałem procesu walidacji

* państwowa pieczęć na dokumentach jest potwierdzeniem pozytywnego wyniku końcowego egzaminu – izba rzemieślnicza wydaje odpowiednio świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski;

* wzory świadectw czeladniczych i dyplomów mistrzowskich są załącznikami do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14.10.2012 r. z późniejszymi zmianami;

SUPLEMENT DO DYPLOMU MISTRZOWSKIEGO NR Dypłom 1*

IMIĘ (IMIONA) I NAZWISKO POSIADACZA DYPLOMU

1. NAZWA DYPLOMU
Dyplom Mistrzowski potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie dekarz
¹⁾ W języku oryginalnym.

2. NAZWA DYPLOMU W TŁUMACZENIU ¹⁾
¹⁾ Jeżeli dotyczy. Podane tłumaczenia nie na mocy prawa.

3. PROFIL UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI
Posiadacz dyplomu mistrzowskiego w zawodzie dekarz potrafi: - posługiwać się dokumentacją techniczną, normami i instrukcjami w zakresie wykonywanych zadań zawodowych,   - sporządzać rysunki techniczne i szkice robocze oraz wykonywać obmiary robót dekarzskich,   - dobrać materiały, narzędzia i sprzęt do robót dekarzskich,   - użytkować narzędzia, urządzenia i sprzęt do robót dekarzskich z uwzględnieniem rusztowań i pomostów a także ich montażu i demontażu,   - przygotowywać materiały, i podkłady do wykonywania robót dekarzskich, w tym izolacje wodoszczelne, ciepłe i paraizolacje,   - wykonywać pokrycia dachowe z różnych materiałów,   - wykonywać i montować elementy systemów do odprowadzania wód opadowych z połaci dachowych,   - wykonywać obróbkę dachowe i elewacyjne oraz mocowania rynien, rur spustowych, okien połaciowych, świetlików i wyłazłów dachowych,   - wykonywać obróbkę materiałów blacharskich do wykończenia elementów budowlanych,   - wykonywać konserwację, naprawy i renowację pokryć dachowych oraz systemów odprowadzania wód opadowych,   - planować i oceniać jakość wykonywanych robót dekarzskich,   - sporządzać kosztorysy oraz wycenę wykonywanych prac,   - kształtować umiejętności zawodowe ucznia, zgodnie z zasadami psychologii, pedagogiki i metodyki nauczania,   - przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych,   - udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy.

kwalfikacje
po europejsku

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

kwalfikacje
po europejsku

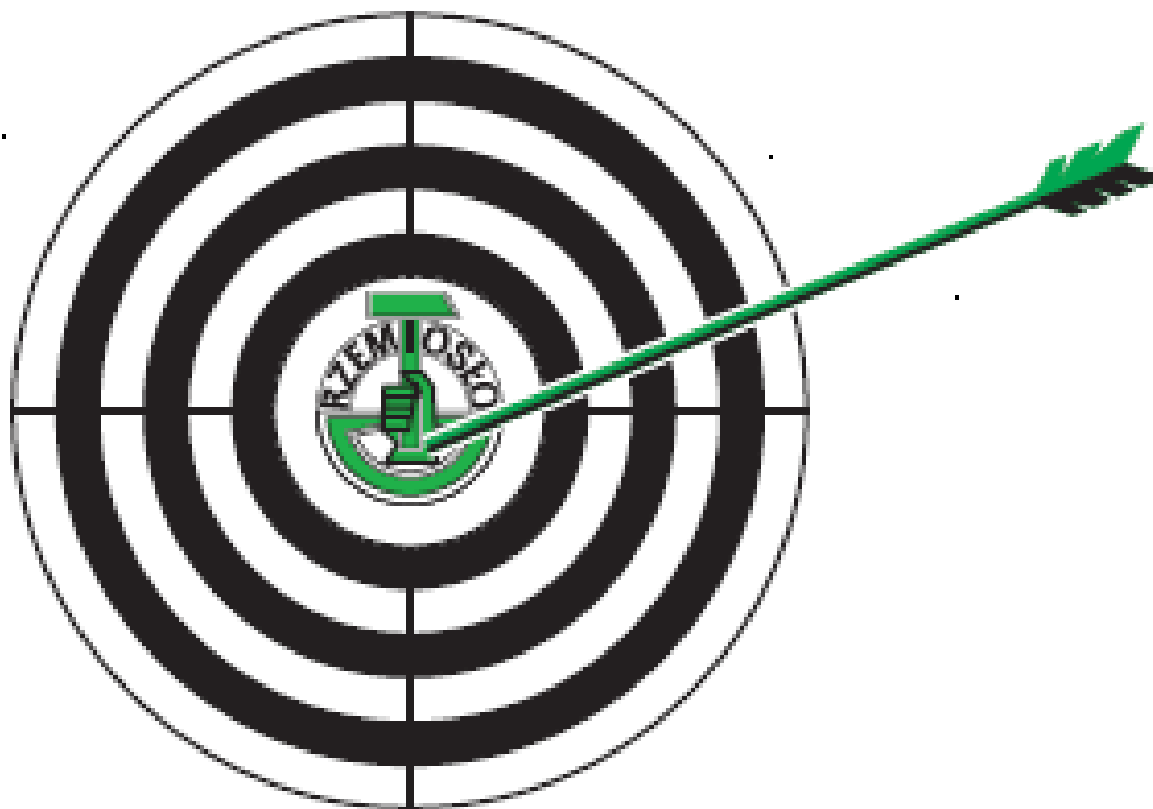

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dlaczego rzemiosło

*kwalfikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

*kwalfikacje
po europejsku*

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Strzał w dziesiątkę

Większość Wojewódzkich Urzędów Pracy prowadzi obserwatoria rynku pracy – małopolskie również.

Niewiele w nich zdecydowało się na porównanie jakości kształcenia zawodowego, sprawdzenie spójności kształcenia z podjętym kierunkiem, polecenie własnej szkoły przez uczniów jako dobrze przygotowującej do zawodu, dostępność pracy zgodnej z profilem kształcenia, zbieżności pracy planowanej w ciągu roku od ukończenia szkoły lub przygotowania do założenia własnego biznesu.

Zachęcam do sprawdzenia wyników badań w województwie małopolskim, ale warto pokazać przykład sąsiadów.

Na przykład lubelskie

* Tylko 40 % populacji absolwentów zsz to uczniowie rzemiosła

Wynik badania to:

- **Doświadczenie spójne z podjętym kierunkiem kształcenia – 95,5% w przypadku uczniów związanych umową o pracę w celu nauki zawodu (63,2 % w przypadku uczniów klasycznych zsz);**
- **Polecenie własnej szkoły jako dobrze przygotowującej do zawodu – 71,8% (uczniowie z praktyczną nauką zawodu u pracodawcy): 68,2% klasyczne zsz, 65,8% technika i 65,1% policealne).**
- **Dostępność pracy zgodnej z profilem kształcenia – 45,6% absolwenci z pnz (38,2% klasyczne zsz),**
- **Porównajmy to z absolwentami technikum – 31,2%, studiów wyższych – 6,4% !!!!!**

Zbieżność

Najwyższa zbieżność pracy planowanej w ciągu roku od ukończenia szkoły/nauki zawodu występuje w tej grupie – 80%. W innych typach szkół jest znacznie gorzej.

Co ciekawe

Prawie 60% absolwentów szkół z praktyczną nauką zawodu u pracodawcy podkreśla, że jest przygotowana do założenia własnego biznesu.

W szkołach „klasycznych” wskaźniki są znacznie niższe.

W opozycji

Własnego kierunku kształcenia nie polecaliby absolwenci studiów stacjonarnych (27,9%), niestacjonarnych (27,9%) oraz liceum (23,4%)

Co robić?!

- * **usprawnić system orientacji i poradnictwa zawodowego** (często doradcy po prostu nie znają zawodów potrzebnych na rynku pracy);
- * **usprawnić system informacji o zawodach deficytowych, nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy;**
- * **propagować dualny system kształcenia zawodowego, który byłby faktycznym połączeniem nauki szkolnej z praktyką w zakładzie pracowniczym/rzemieślniczym;**
- * **badać losy i kariery absolwentów szkół zawodowych w celu dostosowania kierunków, zawodów i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;**

Magiczne słowa – rynek pracy

Od 6 lat w Izbie Rzemieślniczej w Białymstoku badamy deklaracje absolwentów rzemieślniczej nauki zawodu dotyczące ich dalszych losów.

- * stała jest tendencja kontynuowania nauki;
- * stałe jest zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy lub w okolicy;
- * rośnie wyraźnie dostęp do mediów elektronicznych - i dzięki temu zbadaliśmy w pół roku po zdanym egzaminie czeladniczym losy absolwentów deklarujących wyjazd za granicę.

Efekt:

- * 100% odpowiedzi – pracuję w zawodzie wyuczonym;
- * 90% odpowiedzi - wynagrodzenie jest wyższe od minimalnego:
- * 72% odpowiedzi – awansuję jak tylko lepiej opanuję język kraju pobytu.

c.d. – rynek pracy

- * **kwalfikacje** – to one otwierają drogę do np. uprawnień instruktora praktycznej nauki zawodu;
- * **kwalfikacje** – wkrótce mistrzowie (podobnie jak technicy) będą mogli uzyskać uprawnienia budowlane;
- * **kwalfikacje** – już nabierają znaczenia na uszczuplającym się rynku pracy;
- * **kwalfikacje** - to konkretny kapitał dla ich właściciela (*w krajach posiadających układy zbiorowe, kwalfikacje np. dyplom mistrzowski stanowią o pozycji społecznej i ekonomicznej – wyższe zarobki*);
- * **kwalfikacje** – wartość sama w sobie, gdyż stanowią o pozycji ich posiadacza na rynku pracy (*stąd znaczenie jakości całego procesu walidacji*)

Kwalifikacje a deregulacje

* niespójna polityka państwa:

- z jednej strony mnogość nowych kierunków kształcenia zwłaszcza na poziomie technikalnym i wyższym.

- z drugiej strony deregulacje znoszące uwarunkowania kwalifikacyjne stwarzające możliwości dla amatorów, ale pozostawiające bezpieczeństwo zdrowia i życia społecznego mechanizmom wolnego rynku.

U sąsiadów, w Niemczech gdzie stawia się punkt ciężkości na potwierdzone kwalifikacje stopa bezrobocia w grupie wiekowej 18 – 25 lat wynosi obecnie 7,9 %! W Polsce wskaźnik ten jest dramatyczny.

IBE

Dziękuję za uwagę

Józef Jacek Hordejuk

Krynica, 28.04.2014 r.

*kwalfikacje
po europejsku*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IBE

*kwalfikacje
po europejsku*

Projekt systemowy „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie – Instytucja Województwa Małopolskiego
Pl. Na Stawach 1, 30-107 Kraków, tel. +48 12 428 78 76,
e-mail: rpk@wup-krakow.pl